

Socialnämndens yttrande över Mål och budget 2017-2019

1. Ansvar och uppgifter

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten avseende individ- och familjeomsorg och funktionshinderområdet och som enligt annan lag eller författning ankommer på socialnämnd, med undantag för de uppgifter som åligger arbets- och företagsnämnden och äldrenämnden. Undantaget gäller t.ex. ekonomiskt bistånd, mottagande av flyktingar inklusive ensamkommande ungdomar över 18 år samt kommunal vård och omsorg för personer 65 år och äldre.

2. Kortfattad beskrivning av utgångsläge

Socialtjänstens områden är i stark utveckling. Inom individ och familjeomsorgen handlar det bl.a. om att befolkningen ska komma och ansöka om hjälp och stöd innan bekymren blivit för stora. Utveckling av förebyggande och tidiga insatser, tillgänglighet och service samt dialog och delaktighet är några byggstenar. Regelbunden uppföljning och regelbunden omprövning av besluten är andra områden som är satta under lupp för att ha effektiva och rättssäkra processer. Ett LSS-boende som skulle ha öppnat har blivit skjutet på framtiden vilket har lett till ett överskott. Inom IFO vuxen har bl.a. haft lägre kostnader för skyddat boende och boende med tillsyn under våren. Nämndens analys påverkas negativt av att det är svårt att få fram verksamhetsstatistik. För att nå goda resultat för brukare arbetar medarbetarna inom myndighetsutövningen utifrån bästa tillgängliga kunskap. Att systematiskt följa upp insatsernas resultat håller på att utvecklas inom enheten för individ och familj och ska på sikt kunna redovisas till nämnden.

3. Nämndens fokus och resultatindikatorer 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Det ska vara enkelt att få kontakt med socialtjänsten och det ska gå snabbt att få hjälp. Den som behöver stöd kan välja bland olika insatser och utförare och de insatser som erbjuds är kunskapsbaserade. Nämnden fokuserar på att utveckla fler förebyggande och tidiga insatser.

Bästa utveckling för alla					
Nämndens fokus	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Nackaborna lever ett tryggt och självständigt liv utifrån sina förutsättningar och får hjälp innan problemen blir för stora. Den som behöver hjälp får det enkelt och snabbt genom ett varierat utbud av lättillgängligt stöd.	Andel personer som utsatts för våld i nära relation och som lever ett liv utan våld vid avslutad insats ¹	Saknas			
	Andel deltagare som genomfört föräldrastöd och som anser att de har fått stöd och vägledning i sin föräldraroll ² .	Saknas			
	Andelen barn 13 år - 17 år, som har varit delaktiga ³ vid upprättandet av en genomförandeplan ökar.	Saknas	65 %	70 %	75 %
	Vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de är delaktiga ⁴ ökar				
	- I daglig verksamhet	0,94	1,10	1,20	1,40
	- I serviceboende	1,52	1,55	1,60	1,65
	- I gruppboende	1,39	1,42	1,45	1,50
	Vuxna med funktionsnedsättning som kan påverka val av fritidsaktiviteter ⁵				
	- I servicebostad enl. LSS	1,63			
	- I gruppboende enl. LSS	1,08			

¹ Avser vuxna som utsatts för våld i nära relation.

² Avser personer som deltagit i föräldrastödsinsatser, individuellt eller i grupp, och mäts genom kundenkät som Barn- och Ungdomsverksamheten inom Vårlds samhällsservice delar ut och redovisar T1, T2 och vid årsbokslut.

³ Definition: Barnet har deltagit vid minst ett besök då genomförandeplanen upprättats och formulerat minst ett eget mål/delmål kopplat insatsen.

⁴ Mäts i kundenkät. Inkluderar inte den socialpsykiatriska målgruppen.

⁵ Mäts i kundenkät. Inkluderar inte den socialpsykiatriska målgruppen.

Arbete för att nå måluppfyllelse

Den som utsatts för våld ska få insatser som stöttar till att kunna leva ett liv fritt från våld och ger förutsättningar att kunna göra självständiga val. Socialtjänsten arbetar för att i ett tidigt skede möta den som utövade våld i nära relation och motivera till insatser som syftar till att det våldsamma beteendet ska upphöra. Det leder till att den som är utsatt för våld kan leva ett tryggt liv.

Efterfrågan på föräldrastöd ökar och fler ska erbjudas stöd. För att säkerställa att det stöd som erbjuds är effektivt följs insatsen upp för att säkerställa att den leder till stöd och vägledning i föräldrarollen. Socialtjänstens olika verksamheter ska arbeta för att ge barn förutsättningar att vara delaktiga under hela processen som de har kontakt med oss.

Tidigare genomlysningar har visat att barns delaktighet i kontakten med socialtjänsten är ett utvecklingsområde. Barnkonventionen blir lag 2018 vilket ytterligare stärker fokus på att barn ska vara delaktiga i sina liv utifrån sina villkor. Genomförandeplanerna kommer därför att följas upp med fokus på barns delaktighet.

Delaktighet är en förutsättning för att kunden ska kunna uppnå sina mål och kunna leva tryggt och självständigt utifrån sina förutsättningar. Personer med funktionsnedsättning ska ges förutsättningar att vara delaktiga och kunna påverka sin vardag och fritid. Detta följs upp genom brukarenkät och resultatet återkopplas till utförarna både för hela målgruppen och för respektive verksamhet för att ge möjlighet till utveckling.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Att bo i Nacka är attraktivt, tillgängligt och erbjuder goda villkor för alla. Anpassade boendeslösningar för Nackabor i behov av stöd i olika former finns i de olika kommundelarna. Socialnämnden är aktiva i bostadsplaneringen och säkerställer att nämndens olika målgruppers behov tas tillvara.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka					
Nämndens fokus	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Annan särskilt anpassad bostad Nackabor i behov av stöd har tillgång till anpassade boendeformer integrerade i alla kommundelar vilket bidrar till ökad inkludering och goda villkor för alla.	Antal boendeplatser i boendeformerna motsvarar behoven ⁶ :				
	- sociala kontrakt	232			
	- Bostad med särskild service vuxna	142			
	- Annan särskilt anpassad bostad	16			
	Andel av sociala kontrakt som avslutas och där den boende får en egen bostad ⁷	Saknas			
Antal barn och unga som vräks från sin bostad minskar ⁸		3	0	0	0

Arbete för att nå måluppfyllelse

Att kunna erbjuda anpassade bostäder för socialnämndens målgrupper är en stor utmaning. Genom aktivt deltagande i samhällsplaneringen säkerställs att behoven av bostäder till personer som har behov av anpassade bostadslösningar beaktas och utvecklingen följs löpande upp.

Socialt kontrakt är en boendeform som kan beviljas till personer med sociala problem och som har svårt att ta sig in på den ordinarie bostadsmarknaden. Boendetiden i socialt kontrakt är lång och få kommer vidare till eget boende. Insatser har utvecklats under 2015-2016 för att stötta övergången från socialt kontrakt till ett eget boende.

Barn ska ges bästa möjliga uppväxtvillkor och det förutsätter en trygg hemmiljö och en bostad. Genom att erbjuda stöd och arbeta vräkningsförebyggande förhindras att barn vräks från sitt boende.

⁶ Statistiken utgår från den 1 oktober 2015.

⁷ Avser den nationella definitionen av eget boende såsom det definieras i hemlöshetsstatistiken.

⁸ Avser verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal/100 t invånare.

Stark och balanserad tillväxt

Nackabor som har behov av socialtjänst möts av tillgängliga, innovativa och kunskapsbaserade lösningar.

Stark och balanserad tillväxt					
Nämndens fokus	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Barn och unga ska ges förutsättningar till bästa möjliga uppväxt och vuxenliv.	Andel unga som inte dricker alkohol ska öka i åk 9 ⁹				
	- Flickor	44 %	54 %	58 %	62 %
	- Pojkar	57 %	59 %	60 %	62 %
Samarbetet med civilsamhället, föreningar och volontärverksamheter är starkt och förebygger sociala problem.	Andel unga i åk 2 som inte testat narkotika ska öka ¹⁰				
	- Flickor	77 %	78 %	79 %	80 %
	- Pojkar	61 %	65 %	75 %	80 %
	Antal ungdomar i Nacka som får hjälp från MiniMaria för sitt risk- eller missbruk ökar. ¹¹	185 ¹²	Minst 210	Minst 230	Minst 260

Arbete för att nå måluppfyllelse

Utvecklingen av barn och ungas intag av alkohol, tobak, narkotika är oroande. Parallellt med att fler testar narkotika nås färre av kommunen och landstingets insatser riktade till målgruppen. Fler behöver nås av insatser och uppmärksammas såväl av skolan som socialtjänsten så att de får rätt hjälp.

Socialnämnden arbetar för att minska andelen unga som missbrukar och för att stärka dem som avstår. Det sker bland annat genom en droginformatör och kampanjen #Starkutanknark.

Kunskapen och engagemanget hos civilsamhället fyller en viktig funktion och utgör ett komplement till socialtjänstens verksamheter. Nacka har en mångfald av utförare och däribland finns flera föreningar som utför socialt arbete. Samverkan med civilsamhället ska stärkas ytterligare och uppföljningen av vilka målgrupper som nås av föreningarnas verksamhet ska förbättras.

⁹ Stockholmsenkäten 2014 års resultat.

¹⁰ Stockholmsenkäten 2014 års resultat.

¹¹ Jmf med antalet ungdomar 2015 som fått hjälp av MiniMaria.

¹² Enligt redovisning från Valfärd Samhällsservice inför årsbokslut 2015.

Maximalt värde för skattepengarna

Nackaborna ska ha fortsatt stor valfrihet i välfärden och Nackas anordnare levererar kunskapsbaserade välfärdstjänster med hög service, god kvalitet och goda resultat.

Maximalt värde för skattepengarna					
Nämndens fokus	Resultatindikatorer	Nuläge	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Nackabor erbjuds insatser av utförare och anordnare med hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.	Andelen anordnare/utförare som har god kvalitet ökar. ¹³	Saknas			
	Andel ej återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning eller insats ökar.	Saknas			
	Antal nya välfärdstekniklösningar som testas för målgruppen med funktionsnedsättning ¹⁴	0	1	2	3

Arbete för att nå målpåfyllelse

Resultaten från uppföljningar ska kommuniceras tydligt och hjälpa nackabor att kunna välja anordnare. Det ska vara enkelt att hitta informationen på nacka.se.

Barn i ålder 0-12 år som anmäls till socialtjänsten på grund av oro för hemförhållanden är en prioriterad målgrupp. Familjer ska erbjudas kunskapsbaserade insatser som svarar upp emot behoven. I de fall barnet återaktualiseras inom ett år ger det oss en indikation på att våra insatser inte lett till en varaktigt förändrad situation för barnet.

Enheten för funktionsnedsättning och enheten för individ och familj kommer genomföra en förändring som syftar till att kunden ska få snabbare hjälp, färre kontaktytor och vid behov ett mer samordnat stöd. Detta är ett led i att möta medborgarnas ökade krav på tillgänglighet och flexibilitet men också att kunna möta upp snabbt för att hindra att bekymren blir stora. Utvecklingen av välfärdsteknik går fort och inom funktionshinderområdet finns idag en mängd olika kognitiva hjälpmedel. Under 2017 kommer ett pågående projekt som syftar till att utveckla och införa välfärdsteknik för äldre att utökas till att också omfatta målgruppen med funktionsnedsättning. Projektet ska stimulera till nya välfärdstekniklösningar för målgruppen och

¹³ Ett nytt sätt att betygsätta kvalitetsuppföljningarna införs från årsskiftet, efter inspiration från hur Solna kommun arbetar med uppföljning av anordnare.

¹⁴ Här avses biståndsbedömd välfärdsteknik.

att fler ska få denna hjälp. Fler förväntas på sikt få ta del av dessa lösningar som kan leda till ökad självständighet och förbättrad livskvalitet.

4. Jämförelser med andra kommuner

Tabell 1 Jämförelse av kostnad för LSS-boende per brukare ställt i relation till tre kvalitetsaspekter

LSS	Tyresö	Täby	Medel för jämförelse-kommuner	Nacka	Sollentuna	Solna	Danderyd
Kostnad boende enligt LSS kr/brukare året 2015	763 904	938 933	1 032 969	1 075 304	1 145 896	1 152 740	1 163 370
Boendeplatser enl. LSS § 9.9 där den boende har möjlighet till en individuellt anpassad aktivitet per dag utanför bostaden, andel (%)	50	75	78	20	71	92	100
Boendeplatser enl. LSS § 9.9 där den boende kan bestämma över vilken mat (huvudmålet) som serveras, andel (%)	100	100	98	100	90	100	100
Boendeplatser enl. LSS § 9.9 där den boende kan ta emot gäster alla kvällar efter kl. 21.00, andel (%)	100	100	100	100	100	100	100

Källa kommun och landstingsdatabasen. Observera att Nackas uppgifter avser statistikåret 2014 medan det för övriga kommuner avser 2015

Tabell 2 Jämförelse individ och familjeomsorg

Nacka kommun har liksom de flesta kommuner ambitionen att i första hand erbjuda öppenvård framför institutions- eller familjehemsvård. Ett sätt att mäta det är att se hur stor andel som får en öppenvårdsinsats av alla i befolkningen barn och unga 0-20 år som fått någon form av insats. I Nacka har 63 % av barnen som fått en insats fått det i form av en biståndsbedömd öppenvårdsinsats vilket rankar Nacka som nr 3 av 5 kommuner. Om ett barn ändå behöver placeras utanför hemmet är en ambition att placera barnet i familjehem.

I Nacka placeras 52 % i familjehem vilket rankar Nacka som nr 5 av 5 kommuner.

Om en stor andel av barnen som placeras i en kommun placeras i familjehem kan man anta att den andelen som placeras på institution är barn med svåra problem vilket innebär att kostnaden per dygn i institutionsvård borde bli högre. Ett exempel på det kan vara Täby kommun.

Barn och unga	Statistikår	Danderyd	Nacka	Sollentuna	Tyresö	Täby
Barn och unga 0-20 år med individuellt behovsprövad öppenvård, andel av barn och unga med insats, (%)	År 2014	64,0	63,0	73,0	48,0	52,0
Barn och unga placerade i familjehem, andel (%) av totala antalet placerade barn och unga 0-20 år	År 2014	59,1	51,5	69,4	82,4	69,6
Invånare 0-20 år placerade på institution eller i familjehem, antal/1000 inv 0-20 år	År 2014	2,3	3,7	3,6	8,3	3,7
Kostnad/vårddygn för familjehemsvård av barn och unga 0-20 år, kr (genomsnitt)	År 2014	1 421	2 432	2 328	1 342	1 688
Kostnad/vårddygn för institutionsvård av barn och unga 0-20 år, kr (genomsnitt)	År 2014	2 817	2 681	3 764	2 608	4 596
Kostnadsandel öppna insatser av totala kostnaden för barn och ungdomsvård 0-20 år (%)	År 2015	54,7	48,1	56,1	33,4	33,3
Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år, median	År 2014	113	uppg saknas	105	120	102

Reliabilitet

Inom individ och familjeomsorgen finns det många volym och kostnadsmått som är svåra att tolka på ett entydigt sätt samtidigt som det saknas jämförbara kvalitetsmått. Tolkningen av ovanstående statistik måste göras med viss försiktighet. I volymstatistiken som lämnas in ingår ensamkommande flyktingbarn medan de inte gör det avseende kostnaderna som rapporteras in till räkenskapssammandraget. Det innebär att storleken på ovanstående mått påverkas av om kommunen har tagit emot en större eller lägre andel ensamkommande barn ställt i relation till sin befolkning 0-20 år. Av det skälet har Solna uteslutits helt i ovanstående jämförelse eftersom de är mottagningskommun för asylsökande ensamkommande flyktingbarn och därför har ett högt antal institutionsplacerade barn ställt i relation till befolkningen. Solnas kostnader per brukare eller ställt i relation till befolkningen blir låg eftersom kostnaderna endast avser barn som inte är ensamkommande barn.

5. Resursfördelning

Ramärendet

Socialnämnden har enligt beslut i det s.k. ramärendet fått kompensation enligt tabellen nedan:

Målgrupp	Tkr
IFO Barn och unga varav:	-5 896
Dagbehandling (med skola)	-2 500
Dygnsvård	-500
Psykisk ohälsa – förebyggande insatser barn och unga	-1 400
Priskompensation för avtal omsorgsprisindex	-1 496
IFO vuxna varav	-2 470
Sociala kontrakt och stödoende	-1 000
Insatser eftervårdsansvar	-500
Priskompensation för avtal omsorgsprisindex	-970
Personer med funktionsnedsättning varav:	-15 450
Gruppboende LSS	-8 000
Daglig verksamhet	-4 740
Priskompensation för avtal omsorgsprisindex	-2 710
Gemensamt Kapitaltjänst (-1752 tkr) och sänkt internränta (51 tkr)	-1 701
Återföring av Combineprojekt	1 100
Myndighet och huvudmannaskap 3,0 tjänst Funktionsnedsättning	-2 325
Summa volymökning verksamhet	-26 742
Kompensation 0,5 % för höjt personalomkostnadspålägg	-3 563
TOTAL	-30 305

	2017	2018	2019
Gruppboende, helårsplatser	8		
Serviceboende helårsplatser	5,8	12	12
Daglig verksamhet		15	15

Nämndyttrande

Tabell 2) Nämnderna resursfördelning, nettoredovisning (tkr)

				Ram- ärendet	Nämndyttrande		Majoritet	
					Volym	Satsning		
Barn och unga (IFO)		-96 082	-96 900	-8 563		-2 550		-107 195
Vuxna 19-64 år (IFO)		-46 256	-38 500	464		-1 635		-47 427
funktionsnedsättning		-429 389	-419 300	-17 304		-1 669		-448 362
Gemensam socialtjänst		0		-9 900		-2 090		-11 990
Nämnd och nämndstöd		-103 312	102 100	-3 937				-107 248
Myndighet & Huvudmanna		-10 850	-10 600	8 935		-5 320		-7 235
Summa	0	-685 888	-463 200	-30 305	0	-13 264	0	-729 457

I tabellen ovan ingår inte alla de förändringar och flyttar mellan raderna inom socialnämndens budget. T.ex. ska budgeten för nämndsekretariatet flyttas från myndighet och huvudmannaskap till nämndens ram. Inte heller ingår överföringen av del av budget för kontaktcentrum till AFN

1. Förebyggande och tidiga insatser, 2 550 tusen kronor- Bästa utveckling för alla

För att kunna uppfylla målen om bästa möjliga utveckling för alla, en stark och balanserad tillväxt samt maximalt värde för skattepengarna anser nämnden att det är mycket angeläget att satsa på förebyggande och tidiga insatser. Det finns flera kunskapsöversikter som visar att folkhälsan förbättras om det finns lättillgänglig hjälp att få för barn och vuxna innan bekymren växt sig stora. Det leder också i förlängningen till att kostnaderna minskar även om det kan vara svårt att påvisa i ett samhälle som präglas av befolkningsökning och ökad komplexitet av problem.

Mottagning för barn och unga med psykisk ohälsa, 1 500 tusen kronor

Till Horisonten kan barn och ungdomar upp till 18 år och deras föräldrar vända sig för råd och stöd för bekymmer som inte vuxit sig alltför stora. På Horisonten, som startade 2015 samarbetar Nacka kommun med Boo Vårdcentral för att erbjuda barn och familjer sammanhållna insatser. Efterfrågan har visat sig vara mycket stort och trycket är högt på mottagningen. Nämnden önskar därför starta ytterligare en mottagning för barn och unga och deras föräldrar kopplad till en vårdcentral. Social och äldredirektören får i uppdrag att under 2017 utreda förutsättningarna för att i samverkan med andra under 2018 starta en familjecentral i Boo likt den som redan finns i Fisksätra.

Föräldrastöd, 550 tusen kronor

Barns uppväxtförhållanden förbättras om föräldrar kan söka stöd i sitt föräldraskap. Det kan handla om att få vägledning, träning eller stöttning i sitt föräldraskap. Efterfrågan är stor på föräldrastöd i grupp och för närvarande genomförs fler ”kurser” än vad som det finns budget för. Det är också viktigt att kunna erbjuda och utveckla stödet till föräldrar som annars riskerar att marginaliseras och som kan ha svårt att finna sig till rätta i en grupp.

ANDT-arbete Alkohol, Narkotika, Droger och Tobak 500 tusen kronor

Nämnden önskar fortsätta en del av satsningen på ANDT-arbetet som bedrivs med projektmedel från kommunfullmäktige. Antalet barn ökar och kostnadsutvecklingen har gjort att anslaget inte längre räcker till.

2. Utredning inklusive uppföljning av insatser för barn och unga 0-20 år, 3 065 tusen kronor - Stark och balanserad tillväxt

Nacka växer, antalet barn och unga som blir föremål för utredning och insatser ökar. I öppna jämförelser uttrycks jämförelsemåttet som antal barn och unga 0-20 år i befolkningen per handläggare. Av tabellen nedan framgår att Nackas handläggare i genomsnitt har 634 barn och unga i befolkningen medan liknande kommuner strukturellt sett, i genomsnitt har 494 barn. För att komma ner till 495 barn och unga 0-20 år i befolkningen behöver antalet tjänster utökas med 3,8 tjänster vilket motsvarar 3 065 tusen kronor inklusive kringkostnader. Sociala omsorgsprocessen kan inte kompensera för befolknings/ärendöknings eftersom processen inte har laglig rätt att ta ut avgift för handläggningen. Nämnden föreslår att måttet en handläggare per 495 barn i befolkningen används fortsättningsvis för att beräkna behovet handläggare som behövs när befolkningen ökar.

Barn 0-20 år per handläggare (årsarbetare), antal	År 2013	År 2014
Liknande kommuner IFO exkl. Solna	519	494
Halmstad	517	404
Lund	828	807
Sollentuna	521	562
Kalmar	403	398
Växjö	442	430
Umeå	401	364
Solna*	552	349
Nacka	613	634

* Solna har ett betydligt lägre antal barn per handläggare beroende på att de är mottagningskommun för ensamkommande barn. Solna har därför exkluderats ur jämförelsen. Källa: Kolada

3. Övertagande av Hälso- och sjukvård för vissa insatser inom LSS, 1 635 tusen kronor – Bästa utveckling för alla

Sedan den 1 oktober 2015 ansvarar kommunerna i Stockholms län för sjukvården av personer som bor i bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Kommunaliseringen innefattar basal hemsjukvård (inklusive enstaka hembesök) samt primärvårdsrehabilitering.

Övertagandet finansierades genom skatteväxling och socialnämndens budget är för 2016 3 240 tusen kronor. Finansieringen täcker inte kostnaderna för det ansvar som övertagandet innebär, omfattningen är betydligt större. Äskat belopp ska täcka kostnader för ytterligare en sjuksköterska med kringkostnader samt köp av hälso- och sjukvård för personer som är i verksamhet utanför kommungränsen. I beloppet ingår också kostnader för hjälpmedel motsvarande 500 tusen kronor.

4. Högre kostnader för anordnare inom kundvalet bl.a. p.g.a. löneavtalet med fackförbundet kommunal/Pacta, 1 669 tusen kronor

Inom socialnämndens verksamhetsområde finns det några kundval som berörs av det treåriga avtalet som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)/Pacta tecknade med fackförbundet Kommunal, som gäller under perioden 2016-2018. Avtalet innehåller en riktad undersköterskesatsning och insatser för fler heltider. Denna lönesatsning på utbildad omvårdnadspersonal påverkar ekonomin för verksamheter som har en stor andel personalkostnader och där personalen tillhör kommunal. Företagen ska numera också hålla sin personal med fria arbetskläder. Se vidare under avsnittet 6. Checkar och avgifter sidan 12

5. Förstudie kring ökad tillgänglighet och delaktighet genom digitalisering – medborgarvy Pulsen Combine, 3 000 t kr varav 1 800 t kr Socialnämndens andel

Under förutsättning att medel beviljas kommer en förstudie att inledas under 2017 med syfte att undersöka hur nackabornas delaktighet i sina ärenden kan öka inom sociala omsorgsprocessens myndighet och utförare. Förstudien ska ta fram goda exempel inom området, fånga in nackabornas behov genom intervjuer och fokusgrupper samt initiera samverkan med andra parter som vill utvecklas inom området. Förstudien ska beakta den sociala omsorgsprocessens olika målgrupper och vad som eventuell skiljer sig gällande digital mognad eller särskilda behov samt den pågående utvecklingen inom välfärdsteknik. Genom verksamhetssystemet Pulsen Combine finns möjligheten till en medborgarvy där kommunikationen mellan alla parter kan ske digitalt. För att veta på vilka sätt vi når en högre delaktighet och tillgänglighet gentemot enskilda krävs ett analysarbete så att vi verkligen löser ett reellt problem med hjälp av digitaliseringen. Då behöver vi utgå från Nackabornas behov och önskemål om utveckling av medborgarvyn. Är det ansökningar om insatser man vill göra där som Nackabo eller att läsa sin utredning? Är en digital och säker kommunikation den viktigaste förbättringen?

SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) lät göra en SIFO-undersökning gällande invånarnas inställning till digitalisering. Undersökningen visar att en majoritet av invånarna är positiva till en ökad digitalisering. Förväntningarna är höga på att erbjudas e-tjänster och digital kommunikation med kommuner och landsting och få anser att den offentliga sektorn lever upp till förväntningarna. Förstudien är ett nödvändigt steg för att utreda var vi ska lägga fokus i vårt fortsatta utvecklingsarbete av digitalisering inom den sociala omsorgsprocessen.

Utifrån förstudiens resultat skulle nästa steg vara ett genomförandeprojekt med start 2018 för att utveckla ökad delaktighet och tillgänglighet med hjälp av bl. a. digitalisering. Eftersom genomförandeprojektet skulle innehålla både teknisk utveckling men framförallt ett förändringsarbete för att åstadkomma förändrade arbetssätt för myndighet och utförare så är kostnaden svår att bedöma i dagsläget. Ett grovt estimat för projektet för både socialnämnden och äldreomsorgens områden skulle kunna vara ca 4 000 tkr. Detta återkommer vi med inför 2018.

6. Projekt övertagande av hemsjukvården från landstinget, total kostnad 1 870 tusen kronor varav Socialnämnden 455 tusen kronor

Landets övriga kommuner, har redan övertagit ansvaret för hemsjukvården från landstingen. Frågan om överföring strandade i Stockholms län eftersom man inte kunde komma överens. Frågan har nu åter aktualiserats. Om kommunen ska förbereda en överföring under 2017 kommer det att krävas resurser såväl för utredning/kartläggning som praktisk förberedelse för övertagandet. Kalkylen bygger på kostnader för 0,75 % projektledare med kringkostnader samt kostnad för expertis och dialog med anordnare.

7. Författningsförslag om ändring av momslagen, 2 090 tusen kronor

Den största delen av socialnämndens verksamhet avser sociala insatser som upphandlas och eftersom företag inte är momspliktiga ingår s.k. dold moms i det offererade priset. Om lagändringen träder i kraft innebär det minskade intäkter motsvarande cirka 2 090 tusen kronor baserat på budgeterad verksamhet för 2016. För de anordnare som bedriver verksamhet enligt kundvalsmodellen innebär lagändringen att deras intäkter minskar med en procentenhet. Se vidare under avsnitt 8 Övriga uppdrag sidan 17.

Teknisk justering av budgetramar mellan nämnderna

I samband med att socialnämnden delades i en social- respektive äldrenämnd fördes ansvaret för ekonomiskt bistånd och mottagandet av ensamkommande barn och flyktingar över till Arbets- och företagsnämnden, AFN. Budgeten för kontaktcentrum fördelades inte. Nämnden föreslår att 1 410 tusen kronor överförs till AFN för att täcka kostnaderna för deras andel (60 procent) av kontaktcentrums kostnader.

Justeringar inom nämndens budgetram

Förslaget innebär också att budget omfördelas mellan raderna. T.ex. har nämnden budgetansvar för kapitaltjänst och för verksamhetssystemet Pro Capita och liknande. Det flyttas till raden gemensamt. Omvänt flyttas kostnaderna för nämndsekretariatet till raden nämnd o.s.v. I tidigare budgetar har raderna barn och unga, vuxna o.s.v. varit synonymt med enheterna. Det ändras nu så att det i stället kommer att stå för målgrupperna barn och unga inkl familjerätt och målgruppen vuxna. Eftersom det pågår en organisationsöversyn som berör nämndens enheter så kan budgetfördelningen komma att behöva justeras ytterligare i internbudgeten. Vidare innebär förslaget att nämnden utökar finansieringen av myndighet och huvudmannaskap. Kunderna är beroende av en snabb och kompetent handläggning av sina ärenden för att få tillgång till de insatser som de behöver. Handläggningen är enligt lag avgiftsfri. Nämnden har under flera år inte kompenseras fullt ut för löneökningar och kostnader för sociala avgifter (PO-pålägg). Nämnden kan inte kompensera detta genom att t.ex. införa avgifter, låta handläggningen ta längre tid eller sänka kompetenskraven. Utveckling pågår att i högre grad låta kunderna medverka i sin egen utredning och ta del av information via nätet för att genom digitalisering kunna effektivisera handläggningen, men det är långt ifrån klart.

Samtliga kostnader som uppstår för myndighet och huvudmannaskap (MH) ska bäras av nämndernas budget för MH. Mellanskillnaden mellan kostnadsökningar för MH och kompensationen för höjt PO-pålägg omfördelas från nämndens verksamhetsbudget. Social- och äldredirektör och enhetschefer får i uppdrag att se över processerna och att effektivisera verksamheten i motsvarande omfattning.

6. Checkar och avgifter

Taxor

Socialnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att fastställa taxan för Nacka kommuns arbete enligt alkohollagen avseende folköl-, tobak och lagen om receptfria läkemedel, och att taxan ska börja gälla från den 1 januari 2017 (Dnr SOCN 2016/-702). De förändringarna i taxan som föreslås är:

En höjning av tillsynsavgifterna med ca 20 %. I kronor en höjning för enbart en varugrupp 530 kr, för två varugrupper 630 kr och för samtliga varugrupper 730 kr. Då återbesök behövs för uppföljande kontroll tillkommer en ny avgift om 1 220 kronor per timme. Den beräknade höjningen av avgifterna för 2017 uppgår till ca 40 000 kr. Den nya taxan medför inte en total kostnadstäckning, idag finansierar tillsynsavgifterna ca 85 % men målet är att verksamheterna på sikt ska bära större delen av kostnaden. Ett nytt lagförslag om ansökningsförfarande gällande försäljning av tobak på samma sätt som serveringstillstånd ligger som förslag till 2018. En översyn av taxorna för både serveringstillstånd och de nu förslagna områdena kommer att göras inför 2018 samt att taxorna ska prisindexregleras enligt kommunal verksamhet (PKV)

Checknivåer

Samtliga checknivåer föreslås att höjas med 0,5 % vilket motsvarar den generella kompensationen för höjt PO-pålägg som beslutades om i ramärendet.

Boendestöd

Nämnden har genomfört en checkutredning och föreslår att checkbeloppen förändras enligt nämndens beslut i ärende: Dnr 2016/36.

Högre kostnader för anordnare, - 1 669 tusen kronor

Kalkylen är baserad på uppskattningar av hur stor andel av anordnarnas kostnader som avser personalkostnader uppdelat efter vilka kompetenskrav som finns i kundvalsvillkoren. Basen är budgeterad bruttokostnad och inte efter faktiskt utfall. Volymutvecklingen och därmed den faktiska kostnaden för särskilt boende är oroväckande och äskandet är lågt i den delen eftersom prognosen i T2 är minus 17,2 miljoner kronor. Kalkylen förutsätter också att intäkterna också ökar med en halv procentenhet eftersom den generella kompensationen som nämnden erhållit i ramärendet är baserad på nämndens nettobudget. Beräkningen bygger på schabloner, andelen lokalkostnader varierar mellan företagen liksom lönebildningen och i vilken andel man har utbildad respektive hel- och deltidsanställd personal kan i verkligheten variera mycket. I ramärendet har nämnden kompenserats med 2,2 % för ökade kostnader för avtalsbunden verksamhet där

ersättningen justeras enligt OPI (omsorgsprisindex). Förslaget är att också kompensera anordnare inom kundvalet genom att höja checkbeloppen enligt tabellen nedan.

Check	Höjning	Kostnad (Tkr)		Avgår	
		baserad på budget	generell kompensation	Kf	Äskande
Hemtjänst F-hindrade	3,4 %	-954 707	135 940	-818 767	
Dagverksamhet	3,3 %	-37 092	5 500	-31 592	
Ledsagning	3,4 %	-105 345	15 000	-90 345	
Avlösning	3,4 %	-35 115	5 000	-30 115	
Daglig vht LSS	1,8 %	-1 180 821	317 425	-863 396	
Ledsagning LSS	3,8 %	-215 078	27 500	-187 578	
Avlösning LSS	3,3 %	-113 468	16 825	-96 643	
Korttidsvård	1,8 %	-189 441	50 925	-138 516	
Boendestöd	3,3 %	-217 831	135 660	-82 171	
Hemtjänst socialpsykiatri	2,9 %	-28 994	20 055	-8 939	
TOTAL		-3 077 891	729 830	-2 348 061	

Kalkylen är baserad på uppskattningar av hur stor andel av anordnarnas kostnader som avser personalkostnader uppdelat efter vilka kompetenskrav som finns i kundvalsvillkoren. Basen är budgeterad bruttokostnad och inte efter faktiskt utfall. Volymutvecklingen och därmed den faktiska kostnaden för särskilt boende är oroväckande och äskandet är sannolikt lågt i den delen. Kalkylen förutsätter också att intäkterna också ökar med en halv procentenhet eftersom den generella kompensationen som nämnden erhållit i ramärendet är baserad på nämndens nettobudget baserad på nämndens nettobudget. Detta är en schablon, andelen lokalkostnader varierar mellan företagen liksom lönebildningen och i vilken andel man har utbildad respektive hel- och deltidsanställd personal. Med hänsyn tagen till detta och den kommunala ekonomin föreslår nämnden att anordnarnas checker höjs enligt nedan. Det är något högre än kompensationen enligt omkostnadsprisindex i ramärendet.

Check	Höjning	Kostnad (Tkr)		Avgår	
		baserad på budget	generell kompensation	Kf	Äskande
Hemtjänst F-hindrade	2,3 %	-643 472	135 940	-507 532	
Dagverksamhet	1,5 %	-16 940	5 500	-11 440	
Ledsagning	2,3 %	-71 003	15 000	-56 003	
Avlösning	2,3 %	-23 668	5 000	-18 668	
		0	0	0	
Daglig vht LSS	1,5 %	-1 027 873	333 725	-694 148	
Ledsagning LSS	2,5 %	-260 838	51 200	-209 638	
Avlösning LSS	2,2 %	-74 838	16 825	-58 013	
Korttidsvård	1,5 %	-156 849	50 925	-105 924	
Boendestöd	2,2 %	-143 670	135 660	-8 010	
Hemtjänst socpsykiatri	2,0 %	-19 788	20 055	267	
TOTAL	0	-2 438 938	769 830	-1 669 108	

7. Utmaningar och möjligheter – framåtblick 2030

Socialnämndens verksamheter bidrar till ett socialt hållbart Nacka med bästa utveckling för alla. För att lyckas med det så behöver det vara lätt att få hjälp och stöd för alla som behöver det. En möjlighet men också en utmaning är att genom första linjens socialtjänst styra om insatserna så att det de når invånarna tidigt innan svårigheterna blivit för stora. Detta samtidigt som det fortfarande behöver finnas resurser för de som behöver omfattande insatser. Detta är en förändring på lång sikt. Det kommer alltid att finnas medborgare som p.g.a. funktionsnedsättningar kommer att behöva omfattande stöd för att kunna bo och leva ett liv med självbestämmande och valmöjligheter. Det kan gälla tillgång på boendeformer och arbete, sysselsättning och aktiviteter.

Utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst måste fortsätta, det leder till bättre resultat för kunden och en kostnadseffektiv verksamhet. Det ställer krav på en hög kompetens hos personalen och att Nacka kan fortsätta att vara en attraktiv arbetsgivare. Utmaningen är extra stor nu när det är brist på socionomer i hela landet.

Dagens och framtidens medborgare har höga förväntningar på en god kvalitet i omsorgen och stödet anpassad efter sina behov och önskemål, service i nivå med övriga icke offentligt finansierade branscher med tillgänglighet 24/7. I utvecklingen av verksamheten ska vi använda digitaliseringen när den ger kund- och verksamhetsnytta. Utmaningen blir att förutse hur olika yrkesroller kommer att se ut framöver för att kunna möta behoven i tid. Mycket handlar om att förnya arbetssätt och en mindre del om tekniken. Projekten som pågår för att utveckla Pulsen Combine är ett led i att öka tillgängligheten och servicen så att den ska möta kundernas krav.

8. Övriga uppdrag

Digitalisering

I uppdraget ingår att beskriva på vilket sätt en ökad grad av digitalisering kan bidra till lägre kostnader för verksamheten samt att genomföra effektiviseringen under budgetperioden. Inom socialnämnden pågår ett stort projekt som har beskrivits i texterna ovan och som kan beskrivas som digitaliseringsprojekt. Införandet av tjänsten Combine som när det är infört kommer innebära att kunder och deras anhöriga kan kommunicera digitalt. För närvarande pågår som ett delprojekt mobil återrapportering med digitala ersättningsunderlag när det gäller hemtjänstinsatser. Det kommer att innebära att det går att verifiera att nämnden endast betalar för utförd tid inom hemtjänsten vilket kommer att minska kostnaderna. Det kommer att frigöra resurser, men samtidigt ökar befolkningen och medborgarens krav på service och tillgänglighet vilket gör att det troligen inte kommer att synas i form av lägre kostnader.

Momsersättning till kommuner för så kallad dold moms.

Nämnderna har fått till uppdrag att analysera vilka eventuella effekter som regeringens översyn av ersättningen för så kallad dold mervärdesskatt kan komma att få på verksamheterna om den beslutas träda i kraft från 1 januari 2017.

Utredningen för översyn av ersättning till kommuner och landsting för s.k. dold mervärdesskatt har lämnat ett förslag; om ändring i förordningen (2005:811) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund. Förslaget innebär att ersättningsschablonerna för dold ingående moms från om med den första januari 2017 sänks från sex till fem procent alternativt från arton till sexton procent för lokalandelen och från fem till tre procent för resterande andel samt från arton till sexton procent av kostnaden vid hyra av lokal för vissa boendeformer. Den största delen av socialnämndens verksamhet avser sociala insatser som upphandlas och eftersom företag inte är momspliktiga ingår s.k. dold moms i det offererade priset. Om lagändringen träder i kraft innebär det minskade intäkter för nämnden motsvarande cirka 2 090 tusen kronor baserat på budgeterad verksamhet för 2016. För de anordnare som bedriver verksamhet enligt kundvalsmodellen innebär lagändringen att deras intäkter minskar med en procentenhet.

9. Motioner

Inga motioner har remitterats för beredning i detta ärende.